

**Республика Татарстан САКЛОВ-
БАШСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ
РАЙОН СОВЕТ САКЛОВ-
БАШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ**

ул. Ленина, д. 93 а,
с. Саклов-Баш, 423373.
Телефон: (85559) 4-33-38
E-mail: Sakb.Sar@tatar.ru

**Татарстан Республикасы
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
САКЛАУБАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

Ленин урамы, 93 а йорт,
Саклаубаш авылы, 423373.
Телефон: (85559) 4-33-38
E-mail: Sakb.Sar@tatar.ru

ИНН/КПП 1636005510/164701001

РЕШЕНИЕ

13.09.2022

КАРАР

№ 45

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районының
Саклаубаш авыл жирлеге
депутаты статусы турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Сарман муниципаль районының «Саклаубаш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Сарман муниципаль районының Саклаубаш авыл жирлеге советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Саклаубаш авыл жирлеге депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» (pravo.tatarstan.ru) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (sarmanovo.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районының
Саклаубаш авыл жирлеге Совет рәисе

Л.М.Габидуллина

Положение

о статусе депутата Совета Саклов-Башского сельского поселения Сармановского
муниципального района Республике Татарстан

Әлеге Нигезләмә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме)
депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрән гамәлгә
ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1 статья. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) депутаты
статусының хокукый нигезе

1. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) депутаты (алга таба –
депутат) статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан
Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, _____
(муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) уставы, әлеге Нигезләмә
нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле
гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырлар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме)
сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш эш башлаган көннән туктатыла, әлеге
Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очрактан тыш.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ
номерлы Федераль закон нигезендә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле
органы исеме) уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очрактарда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән күләмдә генә сәләтле дип танылу;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат булган дип игълан ителү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгыннан яки чит ил гражданы аның нигезендә жирле

үзидарә органнарына сайланырга мөмкин булган Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгыннан чыкканда, Россия Федерациясенәң халыкара килешүендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы Россия Федерациясе гражданы яки чит ил гражданының чит ил гражданлыгы (подданства) булганда яисә чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документы булганда;

8) сайлаучылар фикере буенча;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жиберү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

Искәrmә: муниципаль район советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында статьяның 1 өлешенә түбәндәге эчтәлектәге пункт өстәргә тәкъдим итәбез: «) аның жирлек башлыгы, муниципаль район составындагы жирлекнең вәкиллеке органы депутаты буларак вәкаләтләрен туктату.».

2. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, әгәр бу нигез _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы сессияләре арасында барлыкка килсә - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып әлегә гаризаның _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) керү көне санала.

4 статья. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документ булган таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дэвамьнда куллана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) тарафыннан раслана.

5 статья. Депутатның үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, _____ (муниципаль берәмлек исеме) усты белән билгеләнгән очраклардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- а) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) утырышларында катнашу;
- б) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) комиссияләре эшендә катнашу;
- в) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) карауга _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) карарлары проектларын кертү;
- г) депутат таләбе кертү;
- д) депутат мөрәжәгатен юллау;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль ижтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) уставында, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Депутатның _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) утырышында катнашуы

1. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) утырышында шәхсән катнаша.

2. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) утырышын үткөрү вакыты һәм урыны турында, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук элекке мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) Регламенты нигезендә ала.

_____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) утырышында катнаша алмаганда депутат бу хакта алдан _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органының урындагы заты исеме) хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) комиссияәренә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;

2) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) төзелә торган органнарны формалаштыру һәм _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) сайлый (билгеләнә, килештерелә торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;

4) хокукий инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) хокукий актлары проектларын кертергә;

5) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) көн тәртибенә, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмәләр кертергә;

6) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышында чираттан тыш хисапны яки _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) күзәтчелегендәге теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышларында, аның фикеренчә, гражданның ижтимагый әһәмияткә ия булган мөрәжәгатъләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышлары беркетмәләре эчтәлегә белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) тиешле комиссия тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Депутатның _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) даими һәм вакытлы комиссияләр эшендә катнашуы

1. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) үзе әгъза булган комиссияләр эшендә шәхсэн катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр турында фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Депутатның _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе кысаларында _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) һәм аның комиссияләре кушуы буенча муниципаль берәмлек чикләрендә булган _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, оештыру-хокукий рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, оешмалар тарафыннан карарларның үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) яисә аның комиссиясенә хәбәр итә

10 статья. Депутат таләбе

1. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) тарафыннан булдырылган яки төзелгән башка органнар житәкчеләренә, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча, депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе - депутат мөрәжәгате, ул _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) карары белән депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышыда _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа ___ көннән дә соңга калмыйча яки _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма формада жавап бирергә тиеш. Жавап депутат таләбе жибәрелгән орган житәкчесе, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яисә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Таләпнең инициаторы таләптә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Таләпнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, әмма мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфай затын, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесен _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) билгеләгән вакытка кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма жавап бирүгә мәжбүр итәргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате дип депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга һәм ижтимагый берләшмәләргә аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегә белән бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда

билгелэнгэн тэртиптэ һәм срокларда гамэлгэ ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгатытә куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жибәрелгән вазыйфай зат тарафыннан яисә моңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатыләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук сайлаучыларны айга кимендә бер тапкыр кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгәтләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләренә карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләренә дәрәс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгелэнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрендә үткәрелә, аларның исемлеге һәм тәртибе _____ (урыннар һәм биналар бирү тәртибен раслаган жирле үзидарә органы исеме) тарафыннан билгелэнгән.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) депутаты депутат фракциясе яки карала торган мәсьәләләр буенча уртақ эшчәнлек һәм позицияне белдерү өчен төзелә торган төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибе _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме), аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәмин итә торган бөтен хокукка ия.

2. _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме) депутатның аның сайлау округында башкарылган эше, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы исеме), аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләрен үтәве турындагы мәгълүматын тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарэ органнары эшчәнлегә, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатка законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары эш тәжрибәсен, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителүгә хокукы
Депутат үз эшчәнлегә мәсьәләләре буенча _____ (муниципаль берәмлек исеме) жирле үзидарэ органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затлары тарафыннан чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

16 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы
Депутат жирле үзидарэ органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлегә белән бәйле, закон тарафыннан сер буларак сакланмый торган мәгълүмат алу хокукына ия.

17 статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәү;
- 2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;
- 3) даими нигездә, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;
- 4) гражданнарның, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмаларның, ижтимагый берләшмәләреннән, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының мөрәжәгатьләрен үз вакытында карау һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирү;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тоту;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләргә үтәү;
- 7) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәү;
- 8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәү;
- 9) дәүләт серен һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләргә саклау, шулай ук гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләргә таратмау;
- 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзеннән керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18 статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокукы түгел:

1) шәхсэн яки ышанычлы затлар аша эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөгыйльләнергә;
2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләре ширкәтенә гомуми жылышында (конференция) түләүсез нигездә катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү тәртибендә түләүсез нигездә коммерцияле булмаган оешма белән (сәяси партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органында, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жылышында яки съездда (конференция) катнашудан тыш) идарә итүдә катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) идарә органнарында һәм гамәлгә куючысы (акционеры) муниципаль берәмлек булган оешманың ревизия комиссиясе алдында түләүсез нигездә муниципаль берәмлек исемнен оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен яклау;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенә халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансланырга тиеш түгел;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләр башкаручы депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турында эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

- 1) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) утырышларда билгеләнгән дисциплина һәм регламентны үтәргә;
 - 2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатлар, вазыйфай затлар һәм гражданнарға карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә;
 - 3) депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны депутат эшчәнлегә белән бәйле булмаган максатларда кулланмаса һәм таратмаса, әгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция серен, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсәләр;
 - 4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар эшчәнлегенә, вазыйфай затларга, муниципаль хезмәткәрләргә һәм гражданнарға йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;
 - 5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырлык гамәлләр, гаризалар, эшләр, шулай ук аның абруена яисә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән тыелырга;
 - 6) вазыйфаларны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән расланган тәртиптә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә;
 - 7) _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) билгеләнгән гавами чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә.
2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) уставы, _____ (муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы исеме) муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.
2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу очракларында, шулай ук аларның торақ һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын тикшергәндә, федераль законнар белән билгеләнә.
3. Депутат әйтелгән фикере, тавыш биргәндә белдерелгән позициясе өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләре өчен жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.
